

5. gr.

57

Nú verður ágreiningur um það, hvað teljast skuli kjallaraíbúð¹⁴. júní eftir lögum þessum, og sker þá stjórnarráðið úr þeim ágreiningi, að fengnum tillögum hlutaðeigandi héraðslæknis og byggingarnefndar, ef til er.

6. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1930.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 14. júní 1929.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

58

um

14. júní

eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg.

G j ö r u m k u n n u g t: Að Vér samkvæmt 12. gr. laga, dags. í dag, um breyting á lögum nr. 37, 19. júní 1922, um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra, höfum látið færa breytingarnar inn í meginmál téðra laga frá 1922, og gefum þau hérmeð út sem lög um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra.

1. gr.

Skip skal telja óhaffært, ef bol þess, búnaði, vél eða vélartækjum eða skipshöfn er svo áfátt, eða það er svo ofhlaðið mönnum eða munum eða vanhlaðið, eða illa birgt að vistum eða vatni, að kolum eða öðrum vélanaúðsynjum, ef það er gufuskip eða vélskip, eða það af öðrum ástæðum er svo á sig komið, að telja verður, vegna sjóferða þeirra, er skipið skal fara, að hættulegra sé að vera í förum með því en venjulegt er við siglingar.

58

2 gr.

14. júní

Setja skal með konunglegri tilskipun nánari ákvæði um, hverjar kröfur gjöra skuli til þess, að skip verði talið haffært, eftir því hvert skipið er og hvaða ferðir því eru ætlaðar, og um það, hvers gætt skuli við skipaskoðanir, sem gjörðar eru samkvæmt lögum þessum.

Í sömu tilskipun skulu sett ákvæði um rúmstærð og gólfstærð í herbergjum skipverja, svo og annan útbúnað þeirra, að því er snertir birtu, loftrás og aðra hollustuhætti.

3. gr.

Eiganda skips eða útgerðarmanni, svo og skipstjóra, er skylt að sjá um, að skip sé haffært, er það leggur úr höfn. Skylt er skipstjóra að gjöra allt það, er hann má, til að halda skipi haffæru á ferð. Nú tekur skip grunn, verður fyrir árekstri eða það annað ber til, er ætla má, að af muni hljótast að skipið verði óhaffært, og er skipstjóra þá skylt að láta rannsaka það með skoðunargjörð, þar sem því verður fyrst við komið.

4. gr.

Ef líkur eru á, að skip eða bátur, sem ferðbúið er frá íslenskri höfn, sé óhaffært, má lögreglustjóri, eða skipaskoðunarmaður, er skipaskoðunarstjóri hefir sérstaklega veitt heimild til þess, hefta brottför þess til bráðabirgða.

Sama gildir, ef skipstjóri, útgerðarmaður eða sá maður, sem í þeirra stað kemur, tálmi því, að skipaskoðunarmenn geti framkvæmt til hlítar skoðun, er þeir telja nauðsynlega.

Sá, sem brottför skipa heftir, skal tafarlaust tilkynna skipstjóra eða útgerðarmanni, með bréfi eða símskeyti, ástæðurnar til þess, að brottför skipsins var heft, og hvað gera þurfi til þess, að því verði leyfð brottför. Skipið, sem heft hefir verið, má eigi leggja úr höfn, fyr en bætt hefir verið úr göllum þeim, sem á því voru, og það sannað með skoðunargerð.

Ákvæði greinar þessarar gilda og um erlend skip, þó með þeim takmörkunum, sem leiða kunna af gildandi þjóðasamningum.

5. gr.

Þar sem ekki er annars getið, taka ákvæði laga þessara um eftirlit með öryggi skipa til allra skipa, sem stærri eru en 12 rúmllestir og gerð eru út hér á landi, svo og til allra vélbáta og róðrabáta fjórróinna eða stærri, sem stunda fiskiveiðar hér við land eina vertíð á ári eða lengur, og til allra vélbáta er flytja farþega eða vörur að staðaldri. Fjórróinn er sá bátur, sem róið er af fjórum mönnum.

Atvinnumálaráðuneytið getur ákveðið með reglugerð, að eftirlit skuli haft með öryggi annara fljótandi fara og hvernig því eftirliti skuli hagað.

6. gr.

58

Eftirlit með öryggi skipa er undir yfirstjórn atvinnumálaráðu-14. júní neytisins.

Ráðuneytið skipar skipaskoðunarstjóra til að annast framkvæmd þessara mála, og skal honum fengin nauðsynleg aðstoð við starfið. Hefir hann á hendi eftirlit með öllum skipaskoðunarmálum, rannsakar skoðunarskýrslur skipaskoðunarmanna og fer eftirlitsferðir um landið eftir fyrir-sögn ráðherra, til að líta eftir framkvæmd laganna, semur skrá yfir íslenskt skip og aðstoðar fjármálaráðuneytið við framkvæmd laga um skrásetning skipa. Skipaskoðunarstjóri má engin launuð aukastörf hafa á hendi, nema ráðherra leyfi.

Skipaskoðunarstjóri hefir að launum 5000 kr. á ári, er hækka um 200 kr. annaðhvert ár upp í 6000 kr., dýrtíðaruppbótar skal hann og njóta eftir fyrirmælum almennra launalaga. Skrifstofukostnaður skipaskoðunarstjóra, sem og kostnaður vegna aðstoðar og eftirlitsferða, skal ákveðinn í fjárlögum.

7. gr.

Atvinnumálaráðuneytið skiftir landinu í skipaskoðunarumdæmi, og skipar, eftir tillögum skipaskoðunarstjóra, til framkvæmdar eftirlitinu í hverju umdæmi svo marga skipaskoðunarmenn sem þurfa þykir. Skulu þeir skipaðir til 4 ára í senn. Þeir skulu vera valinkunnir og óvilhallir menn og að öðru leyti svo vel til starfsins fallnir sem frekast eru föng á. Áður en þeir taka til starfa, skulu þeir undirrita drengskaparheit um, að þeir skuli vinna starf sitt samvirkusamlega.

Skipaskoðunarmenn skulu gera allar skoðanir, þær, er ræðir um í lögum þessum eða í tilskipunum eða reglugerðum, er settar verða samkvæmt þeim og gerðar skulu innan umdæmis þeirra, hvort sem skipið er skrásett eða eigi. Ef þess er þörf, getur skipaskoðunarstjóri kvatt menn til skoðunargerðar utan umdæmis síns.

Við skoðunargerðir er skipaskoðunarmönnum skylt að gæta þess, að fullnægt sé kröfum þeim, er gerðar eru í lögum þessum eða í tilskipunum eða reglugerðum, er settar verða samkvæmt þeim, um öryggi skipa, þeirrar tegundar, sem það skip er, sem þeir skoða, og í þeim ferðum, er því eru ætlaðar. Þeim er og skylt endranær að hafa eftir föngum vakandi auga með því, að hlýtt sé fyrirmælum þeim, sem sett eru um öryggi skipa, og skulu þeir tafarlaust tilkynna lögreglustjóra, ef þeir verða þess vísari, að misbrestur sé á því.

Skipaskoðunarmenn eiga rétt á þóknun fyrir starfa sinn samkvæmt gjaldskrá, er atvinnumálaráðuneytið setur. Þóknunina greiðir eigandi skips, og má taka hana lögtaki. Þurfi skipaskoðunarmenn að takast ferð á hendur vegna skoðunar á skipi, skal ferðakostnaður þeirra greiddur úr ríkissjóði.

58

14. júní

Skoðunargerðir á skipum eru tvennskonar, aðalskoðun og auka-skoðun.

8. gr.

9. gr.

Aðalskoðun skal gerð á skipum í þessum tilfellum:

- a. Áður en skip leggur úr höfn hér á landi í fyrsta sinn, er smíðað hefir verið hér á landi eða breytt hefir verið svo mjög, að mæla þurfi það af nýju, eða fengið er frá öðrum löndum, hvort heldur nýsmíðað eða notað, til skrásetningar undir íslenzkan fána eða til útgerðar hér á landi.
- b. Á öllum farþegaskipum einu sinni á ári. Í tilskipun þeirri, er ræðir um í 2. gr. þessara laga, skal ákveðið, hver skip teljist farþegaskip.
- c. Á öllum öðrum skipum annað hvert ár.

10. gr.

Við aðalskoðun skal athuga vandlega allt öryggi skipsins, bæði sjálfs bols skipsins, þilfars og skilrúma, siglu og reiða, véla og vélartækja, búnaðar alls og áhalda, svo og allt annað, er lýtur að öryggi skipsins.

11. gr.

Að lokinni aðalskoðun skips skulu skipaskoðunarmenn senda lög-reglustjóra vottorð um skoðunina og tillögur sínar um það, hvort skipinu skuli gefið haffærissskírteini eða eigi, en skipaskoðunarstjóra senda þeir skýrslu um skoðunina, og skal þetta hvorttveggja ritað eftir fyrirmynd, er atvinnumálaráðuneytið setur. Komi það í ljós við skoðunina, að skipið sé haffært, skal lögreglustjóri gefa skipinu haffærissskírteini. Í haffærissskírteini skal tilgreina nafn skips og heimili, skrásetningarbókstafi þess, númer þess á fiskiskipaskrá og umdæmisbókstafi, ef um fiskiskip er að ræða, smálestatal, hvort skipið sé seglskip eða vélskip, róðrabátur eða vélbátur, til hvaða ferða skipið sje ætlað, tölu farþega, er það má flytja, sé um farþegaskip að ræða, svo og að skipið fullnægi þeim kröfum um öryggi skipa, er gerðar eru í lögum þessum eða tilskipunum eða reglu-gerðum, settum samkvæmt þeim.

Haffærissskírteini gildir um farþegaskip í eitt ár frá dagsetning-ardegi þess, en um önnur skip í tvö ár frá sama tíma. Nú er skip statt í útlöndum á þeim tíma, er haffærissskírteini þess gengur úr gildi, og getur þá atvinnumálaráðuneytið framlengt gildi skírteinisins til ákveðins tíma, þó aldrei lengur en til þess er skipið næst tekur höfn hér við land, enda séu færðar líkur fyrir því, að skipið enn sé haffært. Ef sérstaklega stendur á í öðrum tilfellum, getur lögreglustjóri framlengt gildi skírteinisins allt að einum mánuði.

Haffærissskírteini skal fylgja skipsskjölunum, og skal það ávallt sýnt við tollgreiðslu skipsins, lögskráningu á það, greiðslu slysaftrygging-argjalds skipverja og þegar þess er krafizt af yfirvöldunum. Nú er sá tími, er skírteinið gildir, á enda, eða skoðun, er gerð skyldi á skipinu á þeim tíma samkvæmt lögum þessum, er vanrækt, hvort sem er aðalskoðun eða aukaskoðun, eða það kemur í ljós við slíka skoðun, að skipið er óhaffært, og skal lögreglustjóri þá afturkalla skírteinið. 58 14. júní

Fyrir útgáfu eða áritun haffærissskírteinis, sbr. 16. gr., skal skips-eigandi greiða í stimpilgjald:

Fyrir skip og báta upp að 30 rúmlesta stærð 2 kr.

Fyrir skip frá 30—100 rúmlesta 5 kr.

Fyrir 100 rúmlesta skip og stærri 10 kr.

12. gr.

Aukaskoðanir á skipum eru tvennskonar, almennar og sérstakar.

13. gr.

Almenn aukaskoðun skal gerð einu sinni á ári á skipum þeim, er ræðir um í 8. gr. c í lögum þessum, það ár er aðalskoðun eigi er gerð á þeim.

14. gr.

Við almenna aukaskoðun skal sérstaklega athuga allan búnað skipsins og áhöld, botn skipsins og stýrisbúnað.

Þó má botnskoðun gera á öðrum tíma, enda sé þá eigi ár liðið frá síðustu botnskoðun.

15. gr.

Sérstök aukaskoðun skal gerð í þesum tilfellum:

- a. Þegar skip hefir sætt meiri háttar viðgerð, hvort heldur er á bol eða vél, eða ný aðalvél hefir verið í það sett, en eigi kveður samt svo mikið að viðgerðinni, að aðalskoðun skyldi ger samkvæmt 9. gr. a. í lögum þessum.
- b. Þegar annars þykir ástæða til að rannsaka öryggi ákveðinna hluta skips eða búnaðar þess.

16. gr.

Við sérstaka aukaskoðun skal athuga þá hluta skips eða skipsbúnaðar er ástæða þykir til vegna atvika þeirra, er skoðuninni valda.

17. gr.

Að lokinni aukaskoðun á skipi skulu skipaskoðunarmenn senda lögreglustjóra vottorð um skoðunina og álit sitt um það, hvort þeir telji

58 skipið haffært, svo og skipaskoðunarstjóra skýrslu um skoðunina, og skal 14. júní hvorttveggja þetta ritað eftir fyrirmynd, er atvinnumálaráðuneytið setur.

Telji skoðunarmenn skipið haffært, ritar lögreglustjóri á haffæris-skírteini þess athugasemd um, að aukaskoðun hafi verið gerð og að hún hafi eigi leitt neitt það í ljós, er geri skipið óhaffært. Fyrir áritun þessa greiði skipseigandi sama stimpilgjald sem fyrir útgáfu haffærissskírteinis.

18. gr.

Nú er skoðun gerð samkvæmt 3. eða 4. gr. laga þessara eða samkvæmt 92. gr. siglingalaga 30. nóvember 1914, og ákveður þá skipaskoðunarstjóri, eða lögreglustjóri í forföllum hans, hvort skoðunin skuli vera aðalskoðun eða aukaskoðun.

19. gr.

Aðalskoðun og aukaskoðun á farþegaskipum og skipum, sem knúð eru af vél og stærri eru en 60 rúmlestir, gera 3 menn. Skal einn þeirra vera vélfróður, einn siglingafróður og einn fróður um skipasmíði.

Önnur skip, er knúð eru af vél, skulu skoðuð af 2 mönnum, öðrum vélfróðum en öðrum fróðum um skipasmíði.

Seglskip skulu 2 menn skoða, annar siglingafróður en annar fróður um skipasmíði.

Með samþykki skipaskoðunarstjóra má fela færri mönnum en að framan segir skoðun skips, enda séu þeir nægilega sérfróðir.

Róðrarbáta skal einn maður skoða, sá er fróður sé um skipasmíði.

20. gr.

Eiganda skips eða útgerðarmanni eða skipstjóra er skylt að sjá um, að lögskipaðar skoðanir séu gerðar á skipi.

21. gr.

Skipaskoðunarmenn skulu gera skoðun á skipi tafarlaust er þess er óskað, eða svo fljótt sem því verður við komið. Skoðun skal jafnan, ef þess er kostur, hagað svo, að sem minnst töf verði á ferðum skipsins eða vinnu á því.

Skipaskoðunarmönnum skal frjáls aðgangur að skipinu og öllum rúmunum í því. Þeir skulu eiga rétt á að athuga öll áhöld skips og búnað. Þeim skal heimilt að krefjast þess, að farmur sé tekinn úr skipi, skip sett á land eða vélar hreyfðar, sé það nauðsynlegt vegna skoðunarinnar.

Eiganda skips, útgerðarmanni, skipstjóra og skipshöfn er skylt að láta skipaskoðunarmönnum í té nauðsynlega aðstoð við skoðunina og að gefa þeim þær upplýsingar um skipið og öryggi þess, er þeir krefjast.

22. gr.

58

Lögreglustjóri, skipaskoðunarstjóri, eigandi skips eða útgerðarmað- 14. júní
ur, skipstjóri eða, í tilfellum þeim, er ræðir um í 92. gr. siglingalaga 30.
nóvember 1914, meiri hluti skipshafnar eða vélstjóri, geta krafizt yfir-
skoðunar á skipi. Yfirskoðun gera helmingi fleiri menn en áður skoðuðu
skipið, samkvæmt 19. gr. í lögum þessum, og með þeirri sérþekkingu, er
þar segir, og tilnefnir lögreglustjóri þá úr tölu hinna skipuðu skipaskoð-
unarmanna. Skal úrskurður þeirra um ástand skips eða búnað vera fulln-
aðarúrskurður.

23. gr.

Þeir menn, er samkvæmt 21. gr. í lögum þessum geta krafizt yfir-
skoðunar á skipi, geta og krafizt þess, að skipaskoðunarmenn staðfesti
skoðun sína með eiði. Eiðurinn skal tekinn af þeim í sjódómi.

24. gr.

Kostnað allan við skipaskoðanir greiðir skipseigandi. Ákvæði 2. liðs
92. gr. í siglingalögum 30. nóvember 1914 skulu þó enn vera í gildi.

Nú hefir skip reynzt óhaffært við skoðun, en yfirskoðun, sem gerð
er samkvæmt kröfu eiganda skips, útgerðarmanns eða skipstjóra, telur
skipið haffært, og greiðir þá ríkissjóður kostnað við yfirskoðunina.

25. gr.

Eftir 1. janúar 1923 skulu skip, sem eiga að vera í förum milli
landa, vera með hleðslumerki, er sýni hvað skipið má liggja djúpt í slétt-
um sjó. Þegar sérstaklega stendur á, getur atvinnumálaráðuneytið veitt
undanþágu frá þessu ákvæði.

Með konunglegri tilskipun skal setja nánari reglur um hleðslu-
merki og um mælingar og skoðanir, er gerðar skuli á skipum til ákvörð-
unar hleðslumerkja.

Kostnaður allur við ákvörðun hleðslumerkis greiðist af skips-
eiganda.

26. gr.

Þegar hleðslumerki hefir verið ákveðið, skal atvinnumálaráðu-
neytið gefa skipinu hleðslumerkisskírteini. Skal það fylgja skipsskjölun-
um og ávallt sýnt bæði við tollgreiðslu og þegar þess er krafizt af yfir-
völdunum.

Hafi skip hleðslumerkisskírteini, útgefið af þar til bærum erlend-
um stjórnarvöldum eða skipaflokkunarfélagi, getur atvinnumálaráðu-
neytið gefið því íslenzkt hleðslumerkisskírteini í þess stað, án þess að láta
mælingu þá eða skoðun, er með þarf til ákvörðunar hleðslumerkis, fara
fram.

58 Nú er skip flokkað í skipaflokkunarfélagi, er atvinnumálaráðu-
14. júní neytið tekur gilt, og skal þá hleðslumerkisskírteini þess gilda meðan það
er í sama flokki. Endranær ákveður ráðuneytið gildistíma skírteinisins, og
skal hans þá getið í skírteininu.

Nú er skipi breytt þannig, að ætla má, að framborð skipsins breyt-
ist, og er þá hleðslumerkisskírteini þess úr gildi fallið.

27. gr.

Skip telst óhaffært, sé það svo hlaðið, að það liggi dýpra en hleðslu-
merki þess leyfa.

28. gr.

Marka skal á fram- og afturstafni allra þilskipa, er stærri eru en
30 rúmlestir, mælikvarða í desímetrum, er sýni hve djúpt skipið liggi í sjó.
Kostnað við þetta greiðir skipseigandi.

29. gr.

Stjórnarráðið getur falið skipaflokkunarfélögum, gegn þeirri á-
byrgð, er það telur nægilega, að gera mælingar eða rannsóknir, er gera
þarf vegna skoðunar skips eða ákvörðun hleðslumerkis.

30. gr.

Nú er skipi lagt úr höfn óskoðuðu, enda þótt skylt hefði verið að
skoða það samkvæmt lögum þessum, og ferst það, og er þá eigandi skaða-
bótaskyldur þeim, er fyrir tjóni verða við skiptapann, hvort heldur fyrir
missi fyrirvinnu eða eigna, nema sannað sé, að slysið hafi eigi hlotizt af
óforsvaranlegu ástandi skips eða útbúnaði.

31. gr.

Nú vanrækir skipstjóri að láta gera skoðun á skipi, er skylt var að
gera samkvæmt lögum þessum, og varðar það hann sektum, frá 50 kr. allt
að 5000 kr. Sömu refsingu sætir skipseigandi eða útgerðarmaður, eigi þeir
sök á vanrækslunni.

Önnur brot gegn lögum þessum, eða gegn tilskipunum eða reglu-
gerðum, er settar eru samkvæmt þeim, varða sektum, allt að 5000 kr.,
nema þyngri hegning liggi við að lögum.

32. gr.

Með mál út af brotum gegn lögum þessum, eða gegn tilskipunum
eða reglugerðum, sem settar eru samkvæmt þeim, skal farið sem almenn
lögreglumál.

33. gr.

58

Með lögum þessum eru úr gildi feld lög nr. 29, 22. okt. 1912, um 14. júní eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1930.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 14. júní 1929.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

um

59

14. júní

kosningar í málefnum sveita og kaupstaða.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Að Vér samkvæmt 22. gr. laga, dags. í dag, um breyting á lögum nr. 43, 15. júní 1926, um kosningar í málefnum sveita og kaupstaða, höfum látið færa breytingarnar inn í meginmál téðra laga frá 1926, og gefum þau hérmeð út sem lög um kosningar í málefnum sveita og kaupstaða.

I. KAFLI.

Um kosningarrétt og kjörgengi.

1. gr.

Rétt til þess að kjósa hreppsnefndarmenn, sýslunefndarmenn, bæjarfulltrúa og alla aðra starfsmenn í hreppum og kaupstöðum, er almenningur kýs, hafa allir, konur sem karlar, er þeir:

1. Eru fullra 21 árs gamlir á kjördegi.
2. Eru fjár síns ráðandi.
3. Eru íslenzkir ríkisborgarar eða hafa jafnan rétt við þá,